

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету суспільних наук
Остапець Ю.О.
« 28 » *жовтня* 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ У ГРОМАДІ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна робота
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни **«Менеджмент соціальної роботи у громаді»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **23 Соціальна робота** спеціальності **231 Соціальна робота** освітньої програми **«Соціальна робота»**.

Розробники: Джуган Руслана Іванівна, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **соціології та соціальної роботи**

протокол № 11 від «26» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Федір ШАНДОР

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 8 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Олена ПОПАДИЧ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2.3 самостійної роботи студента – 4.3	1	1
	Лекції:	
	22	8
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	78	108

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної роботи у громаді» – ознайомлення з проблемами здійснення соціальної роботи в громаді з урахуванням сучасних світових тенденцій її розвитку.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: формування фахових компетентностей для здійснення соціальної роботи в громаді з урахуванням сучасних світових тенденцій розвитку соціальної роботи.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

Загальні компетентності (З)

Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:

З1. Здатність виконувати професійну діяльність згідно з етичними вимогами соціальної роботи та особливостями фізичного й емоційного стану отримувачів соціальних послуг.

З2. Здатність забезпечувати конфіденційність особистої інформації про отримувачів соціальних послуг.

З3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

З10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення з урахуванням їх національно-культурного, гендерного, соціального статусу.

ФК3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації, в тому числі на етапі раннього втручання.

ФК4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності.

ФК8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

ФК14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

ФК18. Здатність орієнтуватись у системі законів та нормативно-правових актів, що діють в сфері соціального захисту осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують соціальної підтримки і допомоги.

Фахові компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)

Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:

И2. Здатність розробляти пропозиції щодо підвищення ефективності соціального захисту населення на індивідуальному, груповому рівнях, в тому числі у межах адміністративно-територіальної одиниці територіальної громади в межах повноважень.

К1. Здатність визначати показники якості надання соціальних послуг та соціальної підтримки мешканцям адміністративно-територіальної одиниці територіальної громади та застосовувати їх під час оцінювання якості.

К2. Здатність розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та реалізації управлінських рішень.

Л5. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати і розв'язувати конфлікти в професійному колективі.

М4. Здатність автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях у випадках загрози життю та / або здоров'ю отримувачів соціальних послуг.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціальна робота», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог	ПРН1
Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук	ПРН4
Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості	ПРН6
Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях	ПРН8
Вміти виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання	ПРН9
Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати раннє втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи	ПРН10
Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати команду утворення та координувати командну роботу	ПРН11
Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи	ПРН12
Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності	ПРН13
Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень	ПРН15
Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати,	ПРН17

вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок	
Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи	ПРН18
Володіти способами врегулювання конфліктів серед різних категорій населення, технологіями посередництва та медіації при врегулюванні конфліктів, спірних питань серед клієнтів соціальних служб	ПРН20
Демонструвати розуміння організації та функціонування системи надання соціальних послуг на рівні територіальної громади, володіти нормативно-правовими актами, що діють у сфері соціального захисту осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують соціальної підтримки.	ПРН21
Впроваджувати антидискримінаційну політику в організаціях, службах та установах; долати дискримінаційні практики та обирати необхідні методи і моделі соціальної роботи як систему прийомів і засобів соціального впливу щодо різних категорій клієнтів.	ПРН22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми з надання соціальних послуг у громаді в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог	ПРН1
Знати теоретичні основи соціогуманітарних наук, основні поняття менеджменту та соціальної роботи. Вміти аналізувати зміст ключових понять менеджменту та соціальної роботи, узагальнювати та співвідносити різні концептуальні підходи до вивчення соціальних явищ	ПРН4
Вміти самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, розвивати професійні навички та якості	ПРН6
Вміти автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях, розв'язувати актуальні проблеми соціальної роботи в умовах різних типів організацій – надавачів соціальних послуг	ПРН8
Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання	ПРН9
Вміти аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади. Вміти застосовувати теоретичні моделі на практиці	ПРН10

Вміти організувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів шляхом переговорів, медіації, командо утворення у територіальних громадах	ПРН11
Вміти оцінювати соціальні наслідки політики у сфері сталого розвитку громади	ПРН12
Демонструвати ініціативу, оригінальність, уміння генерувати нові ідеї, конструктивність у прийнятті рішень організації менеджменту у територіальних громадах	ПРН13
Розуміти проблеми ефективності професійної діяльності, прийнятих рішень з питань організації менеджменту у територіальних громадах	ПРН15
Демонструвати уміння самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, застосовувати сучасні управлінські технології у сфері соціальної практики за для ефективного вирішення актуальних соціально-економічних проблем у громаді	ПРН17
Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи	ПРН18
Демонструвати уміння управляти конфліктами та стресами у менеджменті соціальної роботи	ПРН20
Демонструвати розуміння організації та функціонування системи надання соціальних послуг на рівні територіальної громади, володіти нормативно-правовими актами, що діють у сфері соціального захисту осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують соціальної підтримки	ПРН21
Демонструвати уміння впроваджувати антидискримінаційну політику в організаціях, службах та установах; долати дискримінаційні практики та обирати необхідні методи і моделі соціальної роботи як систему прийомів і засобів соціального впливу щодо різних категорій клієнтів	ПРН22

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Іспит, тестування; доповіді-повідомлення; підготовка презентацій результатів виконаної індивідуальної роботи, виконання дослідницького завдання.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: доповідь на практичному занятті, самостійна робота, створення презентацій, розв'язування тестів.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення критерії виконання завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі

види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і тести. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і тестові завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 40 балів (по 20 балів кожне теоретичне питання); тести оцінюються в 10 балів. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 50 балів.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ», затвердженого наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 61/01-0 від 24.12.2020 р., підсумкова оцінка за модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів). Його результат є одночасно підсумковою модульною оцінкою.

У випадку, коли структура робочої програми передбачає більше ніж один модуль, результат підсумкової модульної оцінки визначається як середнє арифметичне значення усіх модулів.

Студент, який за результатами підсумкової модульної оцінки отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового семестрового контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів). У протилежному випадку студент не допускається до підсумкового семестрового контролю.

Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) і виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку в день оголошення результатів. За бажання підвищити рейтинг студент складає іспит в усній формі.

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит в усній формі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
20 (20 інд)	5 (5 практ)	5 (5 практ)	10 (5 практ+5 тестування)	5 (5 практ)	5 (5 практ)	50	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11		
5 (5 практ)	5 (5 практ)	5 (5 практ)	5 (5 практ)	30 (5 практ+25 дослідн)	50	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Доповідь на практичному занятті. Підготовка і демонстрація презентації на визначену тему	5	25	5	25
Індивідуальна робота	1	20		
Дослідницьке завдання			1	25
Тестування	1	5		
Підсумковий модульний контроль	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання активності на практичному занятті

Виступ на практичному занятті – 3 бали. Критерії оцінювання включають: 1) повноту і правильність відповіді; 2) міру усвідомленості, розуміння вивченого матеріалу; 3) володіння професійною лексикою; 4) здатність формулювати чіткі і змістовні висновки.

Доповнення на практичному занятті – 2 бали. Критерії оцінювання включають: вміння слухати попередні виступи і не повторювати сказане раніше; вміння систематизувати, узагальнювати, робити висновки; критичність; посилення на рекомендовані та самостійно підібрані джерела.

Загальна активність студента на практичному занятті – 1 бал. Критерії оцінювання включають: вагомість, логічність і коректність поставлених запитань, зауважень, коментарів, пропозицій і т.ін.; уважність, дисциплінованість; участь в дискусіях.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

За кожне теоретичне питання:

17-20 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією.

13-16 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

9-12 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень.

Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою.

5-8 балів – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань.

1-4 балів – не в змозі викласти зміст питань, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, вирішує завдання, які потребують однослівної відповіді.

0 – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити.

За тестування: 10 стандартизованих тестів. Загальна оцінка розраховується як 1 бал за кожну правильну відповідь.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Академічна доброчесність: Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 23.02.2017 р., протокол № 3).

Правила перезарахування кредитів у випадку мобільності: Політика щодо перезарахування кредитів ЄКТС у випадку мобільності формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 30.05.2019 р., протокол № 6).

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті: Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих протягом неформальної та/або інформальної освіти (затверджене вченою радою університету від 18.12.2023 р., протокол № 11).

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна теорія менеджменту соціальної роботи у громаді.

Тема 1. Реформи децентралізації: передумови та сутність. Передреформні 2000 – 2013 роки: місцеве самоврядування, інтелектуальна еліта і громадянське суспільство як провідники реформи децентралізації в Україні. Реформа децентралізації як складова частина проектів програм і стратегій системних реформ (модернізації) в Україні.

Тема 2. Реформування соціальних послуг у громаді. Надавачі соціальних послуг у громадах. ЗУ «Про соціальні послуги». Постанова КМУ «Про організацію надання соціальних послуг». Постанова КМУ «Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення».

Тема 3. Соціальне управління та організація менеджменту соціальної роботи у громаді. Соціальне управління: класифікація, види та форми. Сучасні підходи до менеджменту. Поняття і структура організацій у менеджменті соціальної роботи. Різновиди організацій соціальної сфери. Особливості внутрішнього та зовнішнього середовища організації. Менеджерський цикл у менеджменті соціальної роботи.

Тема 4. Система управління соціальною роботою. Інформаційне забезпечення менеджменту соціальної роботи. Управлінське рішення, облік та контроль у системі менеджменту соціальної роботи. Менеджмент соціальної роботи як інструмент соціальної політики (державної, регіональної, місцевої). Програма як вид менеджерського рішення у менеджменті соціальної роботи. Соціальне проектування у менеджменті соціальної роботи. Моделювання в діяльності служб соціальної сфери.

Тема 5. Супервізія та консультування в менеджменті соціальної роботи. Управління конфліктами та стресами у менеджменті соціальної роботи. Суть феномену професійного «вигорання» фахівців соціальної роботи. Супервізія та консультування як технології менеджменту соціальної роботи. Особливості управлінської праці у менеджменті соціальної роботи. Основні ролі менеджерів соціальної роботи та вимоги до їх професійної діяльності. Мотиви до зайняття менеджерських посад.

Тема 6. Управління персоналом соціальних служб. Кадрове забезпечення соціальної роботи. Поняття «кадровий потенціал» та взаємозв'язок з іншими поняттями кадрової політики у соціальній роботі. Інтеграційна модель мотиваційного управління кадрами в соціальній сфері. Сучасні методи оцінювання кадрового потенціалу. Атестація працівників соціальної сфери. Психологічні особливості ділового спілкування. Психологічні особливості підготовки та проведення ділових переговорів.

Модуль 2. Особливості надання соціальних послуг у громаді.

Тема 7. Нормативно-правове забезпечення фахівця соціальної роботи у громаді. Державні стандарти соціальних послуг: денного догляду, паліативного догляду, стандарт соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ), соціальної послуги консультування, соціальної послуги кризового та екстреного втручання, соціальної послуги посередництва (медіації), послуги представництва інтересів, стандарт соціальної адаптації, соціальної послуги профілактики, соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах.

Тема 8. Соціальні послуги для дітей, сім'ї та молоді у громаді. Профілактика соціального сирітства, підтримка родини Створення безпечного, сприятливого та розвиваючого середовища для зростання дітей Об'єднання зусиль членів громади для підтримки вразливих категорій населення Мінімізація витрат громади (держави) на боротьбу з наслідками сімейного неблагополуччя через здійснення вчасної профілактичної роботи.

Тема 9. Соціальні послуги для людей похилого віку у громаді. Види соціальних послуг та форми їх надання. Завдання соціальної роботи з людьми похилого віку: попередження причин, сприяння практичній реалізації прав і законних інтересів, рівність при отриманні соціальних послуг і допомоги, диференціація підходів до розв'язання проблем, фактори соціального ризику та ін. Напрямки соціальної роботи з людьми похилого віку: соціальне забезпечення, соціальна допомога, догляд, соціальна підтримка вдома.

Тема 10. Соціальні послуги для ветеранів та ВПО. Реформа підтримки ветеранів. Основні пріоритети діяльності Міністерства у справах ветеранів: відновлення та повноцінне життя, пам'ять та повага, реінтеграція в суспільство. Порядок звернення за допомогою. Підстави для відмови у призначенні допомоги та для припинення виплати.

Тема 11. Міжнародна підтримка громад. Гранти та можливості. Транскордонна співпраця. Міжнародне співробітництво між містами України та країн ЄС.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: <i>денна</i>					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Тема 1. Реформи децентралізації: передумови та сутність	8	1	0			7
Тема 2. Реформування соціальних послуг у громаді	10	1	2			7
Тема 3. Соціальне управління та організація менеджменту соціальної роботи	14	2	2			10
Тема 4. Система управління соціальною роботою	14	2	2			10
Тема 5. Супервізія та консультування в менеджменті соціальної роботи	12	2	2			8
Тема 6. Управління персоналом соціальних служб	12	2	2			8
Модульна контрольна робота	2	2	0			0
Разом за модуль	72	12	10			50
Модуль 2						
Тема 7. Нормативно-правове забезпечення фахівця соціальної роботи у громаді	10	2	2			6
Тема 8. Соціальні послуги для дітей, сім'ї та молоді у громаді	10	2	2			6
Тема 9. Соціальні послуги для людей похилого віку у громаді	10	2	2			6
Тема 10. Соціальні послуги для ветеранів та ВПО	10	2	2			6
Тема 11. Міжнародна підтримка громад	6	0	2			4
Модульна контрольна робота	2	2	0			0
Разом за модуль	48	10	10			28
Разом за семестр	120	22	20			78

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Тема 1. Реформи децентралізації: передумови та сутність	8	0	0			8
Тема 2. Реформування соціальних послуг у громаді	10	0	0			10
Тема 3. Соціальне управління та організація менеджменту соціальної роботи	14	0	0			14
Тема 4. Система управління соціальною роботою	14	0	0			14
Тема 5. Супервізія та консультування в менеджменті соціальної роботи	12	0	0			12
Тема 6. Управління персоналом соціальних служб	12	1	1			10
Тема 7. Нормативно-правове забезпечення фахівця соціальної роботи у громаді	10	1	1			8
Тема 8. Соціальні послуги для дітей, сім'ї та молоді у громаді	10	2	1			7
Тема 9. Соціальні послуги для людей похилого віку у громаді	10	2	1			7
Тема 10. Соціальні послуги для ветеранів та ВПО	10	2	0			8
Тема 11. Міжнародна підтримка громад	6	0	0			6
Модульна контрольна робота	4	0	0			4
Разом за семестр	120	8	4			108

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Реформи децентралізації: передумови та сутність	0	0
2	Тема 2. Реформування соціальних послуг у громадах	2	0
3	Тема 3. Соціальне управління та організація менеджменту соціальної роботи	2	0
4	Тема 4. Система управління соціальною роботою	2	0
5	Тема 5. Супервізія та консультування в менеджменті	2	0

	соціальної роботи		
6	Тема 6. Управління персоналом соціальних служб	2	1
7	Тема 7. Нормативно-правове забезпечення фахівця соціальної роботи у громаді	2	1
8	Тема 8. Соціальні послуги для дітей, сім'ї та молоді у територіальних громадах	2	1
9	Тема 9. Соціальні послуги для людей похилого віку у територіальних громадах	2	1
10	Тема 10. Соціальні послуги для ветеранів та ВПО	2	0
11	Тема 11. Міжнародна підтримка громад	2	0
	Разом	20	4

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Реформи децентралізації: передумови та сутність	7	8
2	Тема 2. Реформування соціальних послуг у громадах	7	10
3	Тема 3. Соціальне управління та організація менеджменту соціальної роботи	10	14
4	Тема 4. Система управління соціальною роботою	10	14
5	Тема 5. Супервізія та консультування в менеджменті соціальної роботи	8	12
6	Тема 6. Управління персоналом соціальних служб	8	10
7	Тема 7. Нормативно-правове забезпечення фахівця соціальної роботи у громаді	6	8
8	Тема 8. Соціальні послуги для дітей, сім'ї та молоді у територіальних громадах	6	7
9	Тема 9. Соціальні послуги для людей похилого віку у територіальних громадах	6	7
10	Тема 10. Соціальні послуги для ветеранів та ВПО	6	8
11	Тема 11. Міжнародна підтримка громад	4	6
	Модульна контрольна робота	0	4
	Разом	78	108

5.5. Індивідуальне завдання

Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) виконується під час самостійної роботи і сприяє більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати знання для вирішення відповідних практичних завдань.

№ з/п	Назва теми
1	Аналітичне завдання «Характеристика організації надавачів послуг у територіальних громадах ... області». Виконання завдання передбачає наступну логічну структуру викладу інформації (розділи):

	1. Загальна характеристика системи надавачів соціальних послуг. 2. Коротка історія утворення ТГ. 3. Аналіз стратегії розвитку та соціального паспорту громади. 4. Основні інструменти та ресурси надавачів соціальних послуг у громадах (проблемні питання). 5. Вдалі практики діяльності надавачів соціальних послуг (рецепти успіху). 6. Висновки, рекомендації, щодо удосконалення системи надавачів соціальних послуг у ТГ.
2	Форми підтримки в громадах зарубіжних країн
3	Сучасні підходи до розуміння життєдіяльності громади
4	Стратегії і тактики роботи в громаді: характеристика тактик співпраці, кампанії, протистояння; роль коаліції в процесі впровадження змін в громаді; лобіювання як спосіб відстоювання інтересів громади
5	Роль молодіжних ініціатив у розвитку громади
6	Соціальне посередництво як вимога часу. Навести реальні факти надання посередницьких послуг соціальними службами при вирішенні проблем різних категорій клієнтів (у сфері освіти, медицини, реінтеграції, ресоціалізації тощо.)
7	Громадські ініціативи як чинник розвитку спільноти
8	Проаналізуйте виступи політичних діячів ВР України щодо процесу децентралізації
9	Розробіть соціальний паспорт громади за основними показниками: географічний, демографічний, соціальний, економічний, освітньо-культурний, політичний, ризики (громада: учнівська, студентська, міська, сільська).
10	Складіть схему мережі соціальних закладів, які забезпечують безперервність догляду в громаді

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі

іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

Технічні засоби: комп'ютер, мультимедійний проектор.

Засоби Microsoft Office: Microsoft Office Word (текстовий редактор); Microsoft Office PowerPoint (програма підготовки презентацій).

Платформа електронного навчання Moodle.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Безпалько О.В., Авельцева Т.П., Мацевка Н.І. Технології активізації громади: методичний посібник. Київ: Науковий світ, 2006. 95 с.
2. Безпалько О.В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи: монографія. Київ: Науковий світ, 2006. 408 с.
3. Безпалько О.В. Технології активізації громади: методичний посібник. Київ, Християнський дитячий фонд. 2006, 90 с.
4. Белавін С.П., Мітіна С.В., Орловська О.А. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник. Херсон: Олді, 2021. 436 с.
5. Борисова О.В., Знаткова О.М., Кульга О.О., Нікітіна В.В. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні: монографія. Київ: Кондор, 2019. 468 с.
6. Брич В.Я., Миколюк С.М. Соціальний захист сиріт в Україні: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 200 с.
7. Власенко Р.Г. Застосування теорії змін у стратегічному плануванні в об'єднаних територіальних громадах: практичний посібник: Київ: Програма розвитку ООН в Україні, 2020. 92 с.
8. Колбіна Л.А. Менеджмент соціальної роботи навчальний посібник. Одеса: ПП Букаєв В.В., 2017. 406 с.
9. Лукашевич М.П. Соціальна робота (теорія і практика): підручник. Київ: Каравела, 2018. 368 с.
10. Місцеве самоврядування в Україні: стан та перспективи розвитку / наук. доп. редк. Ю.В.Ковбасюк, К.О.Ващенко, В.В.Толкованов та ін.; за заг. ред. Ю.В.Ковбасюка. Київ: НАДУ, 2014. 128 с.
11. Мітіна С.В. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник. Київ: Гельветика, 2020. 436 с.
12. Пірен М.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорія та практика. Чернівці: Чернів. нац.ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 327 с.
13. Посібник з розвитку громад: Практичний порадник для небайдужих / кол.авт. Л.О.Сльчева, І.М.Ібрагімова та ін. Київ., 2007. 458 с.
14. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
15. Слозанська Г.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль, ТНПУ імені В.Гнатюка, 2018. 382 с.

Допоміжна література

1. Горемикіна Ю.В. Інноваційні практики соціальної роботи з вразливими групами населення в Україні. Соціальні інновації. Демографія і соціальна економіка. 2020. №3(41). С.91-113.
2. Миколюк С. Професійне вигорання соціальних працівників в умовах війни. Ввічливість. Humanitas. 2022. № 6. С.31-36.
3. Миколюк С. Соціально-психологічна допомога дітям із прийомних сімей в умовах війни. Габітус. 2022. Вип.38. С. 152-155.
4. Реформа для людини: збірник матеріалів про шляхи реалізації адміністративно-територіальної реформи в Україні / Упор. Яцюк В.А. та інші. За підтримки проекту ЄС «Сприяння регіональному розвитку в Україні». Київ: Центр аналітико-правових реформ, 2005. 238 с.
5. Ткачук П.А. Місцеве самоврядування в Україні у контексті конституційних і демократичних реформ: монографія. Ужгород: КП «Ужгородська міська друкарня», 2006. 576 с.

Методична література

1. Джуган Р.І., Кацьора О.В. Менеджмент соціальної роботи у громаді: методичні рекомендації до курсу. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. 43 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Державний стандарт денного догляду. Наказ Мінсоцполітики від 30.07.2013 р. № 452. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1363-13>
2. Державний стандарт паліативного догляду. Наказ Мінсоцполітики від 29.01.2016 р. № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0247-16>
3. Державний стандарт соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ). Наказ Мінсоцполітики від 26.09.2016 р. № 1067. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1367-16>
4. Державний стандарт соціальної послуги консультування. Наказ Мінсоцполітики від 02.07.2015 р. № 678. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15>
5. Державний стандарт соціальної послуги кризового та екстреного втручання. Наказ Мінсоцполітики від 01.07.2016 р. № 716. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16>
6. Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації). Наказ Мінсоцполітики від 17.08.2016 р. № 892. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16>
7. Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів. Наказ Мінсоцполітики від 30.12.2015 р. № 1261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16>
8. Державний стандарт соціальної адаптації. Наказ Мінсоцполітики від 18.05.2015 р. № 514. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0665-15>
9. Державний стандарт соціальної послуги профілактики. Наказ Мінсоцполітики від 10.09.2015 р. № 912. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-15>
10. Державний стандарт соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування. Наказ Мінсоцполітики

- від 11.08.2017 р. № 1307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-17>
11. Державний стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах. Наказ Мінсоцполітики від 31.03.2016 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-16>
  12. Закон України «Про соціальні послуги» від 17.01. 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
  13. Помічник ветерана: дорожня карта для громад, кандидатів та родин захисників і захисниць. Опис проєкту. URL: <https://mva.gov.ua/ua/pomichnik-veterana/opis-proyektu>
  14. Постанова КМУ «Про організацію надання соціальних послуг» від 1.06.2020 року №587. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>
  15. Постанова КМУ «Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення» від 1.06.2020 р. №450. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2020-%D0%BF#Text>
  16. Соціальна робота у громаді. URL: <https://www.facebook.com/groups/Communities4People/>